

PIĘĆ LAT KATEDRY POLONISTYKI I FOLKLORYSTYKI UNIwersYTETU OSTRAWSKIEGO

To, co najważniejsze

Wszyscy zgodni są co do jednego: Obecnie Katedra Polonistyki i Folklorystyki Uniwersytetu Ostrawskiego jest najważniejszą tego rodzaju placówką w Republice Czeskiej.

Ma dwóch profesorów - Jęgo Damborskiego i Daniela Kadubca, którzy tworząc naukowy profil są zarazem gwarancją stabilności i rozwoju kadry. Wskazuje na to również fakt, że w 1996 roku Komisja Akredytacyjna przy Ministerstwie Szkolnictwa RC zaprobowała zorganizowanie studiów doktoranckich. Nie jest to mała sprawa. Tylko dwa katedry w ramach Wydziału Filozoficznego skupiającego 13 jednostek organizacyjnych mają to uprawnienie. Niezależnie Katedra Polonistyki i Katedra Historii.

Po pięciu latach funkcjonowania ostrawska polonistyka kształta pedagogów na II i III stopień nauczania dla szkół podstawowych, wykładowców szkół średnich oraz magistrów polonistyki. Studenci pobierają nauki na studiach dziennych, wieczornych, bezpłatnych, jak również odpłatnych. W roku akademickim 1996/1997 osmio-osobowa kadra pedagogiczna kształci 44 studentów.

Niestety, niezbędne obowiązki administracyjne związane z prowadzeniem katedry są prawie niezrealizowane dla liczby studentów. Nauicyście akademicy nie tryskają zadowolaniem na myśl o biurokratycznym papierowaniu.

"W dodatku - mówi dr Zofia Matyskowa - właśnie w naszym czasie pracownicy odczują pracę dydak-

tycznej podwyższają swoje kwalifikacje, zdobywając wyższe stopnie naukowe".

Problem stanowi tylko czas. W dzień bowiem zajęć są na uczelni. Po południu rodzina. Wieczorem samokształcenie.

"Stary asystent ma obowiązek nauczenia 12 - 15 godzin tygodniowo, praktycznie jednak jest to więcej. Profesor od 6-8 godzin" - mówi dr Janina Raclawska. Status asystenta i profesora jest nieporównywalny. Pierwszy dobija się do wiedzy, często mocując się z nie satysfakcjonującą sytuacją finansową. Nie da się powiedzieć, żeby ta ostatnia była zadowalająca i u profesorów. Jednak status naukowy, oprowadzanie przedmiotu oraz w wypadku ostrawskiej polonistyki, dodatkowe emploty - u prof. Damborskiego - bohemistyka, a u prof. Kadubca - folklorystyka, powodują, iż są oni rozchwytywani po jednej i drugiej stronie granicy. Natomiast każda absencja zmusza do "zwarcia szeregów" i konieczności przyjmowania obowiązków. Codzienne obciążenie kadry jest i tak duże. "Janka Raclawska - mówi Zofia Matyskowa - wykłada stylistykę, syntaksę, morfologię. Na innych uniwersytetach na dany przedmiot jest paru wykładowców i kilku asystentów. Naszą specyfiką jest brak możliwości wyboru. Musimy przecież zapewnić wiedzę kompletną" - dodaje.

Katedra korzysta oczywiście z gościnnych wykładów. To urozmaicenie i wzbogacenie procesu nauczania. Inną sprawą są różniczące się z tym związane, jak przykładowo załatwienie zakwaterowania.

W tzw. pensjonacie uniwersyteckim gość byłby zmuszony do nieustannie zmiany pokoi. Z kolei życie w akademiku dobre jest dla studentów, nie zaś osób z dorobkiem i w dojrzałym wieku.

Ograniczone są możliwości stażu, zwłaszcza semestralnego za granicą. Dr Tadeusz Siwek jest przedkieranem ds. współpracy z zagranicą. "Dziękam nie tracąc się o to, by kogós wyśłać na doskonałe kwalifikacje. Jeśli pracownik dostanie zaproszenie z innej uczelni to może zwrócić się do dziekana o wyrażenie na nie zgody. Wtedy zostaje nawiązo odcelowany z możliwością fundowania przez nas częściowych lub całkowitych kosztów podróży. Najczęściej współpracujemy z Polską, potem Niemcami, Austrią czy Szwajcarią". Zrozumiałe, że w tych warunkach pracownicy naukowcy o niższych stopniach nie tralają do Sydney czy Krakowa...

Studenci ogólnie chwalą sobie studia. Florian Janowiak, Janusz i Marek Bitmarowicz z czwartego roku studiów magisterskich są jednak rozczarowani, że zlikwidowano możliwość uzyskania egzaminu państwowego z języka angielskiego. Zmęczyło to perspektywę, na którą się zdecydowali, zdając na tę właśnie uczelnię. Wskazują również na brak akrypiłów z wykładanych przedmiotów.

Ostrawianka Jeanetta Padiškova z II roku ma mamę Polkę i dlatego chodziła do studia, jej rówieśnica, Monika Chalekova z Hawierzowa, jest Czeską. "Ta tendencja ostatnio ujawniła się na naszych studiach" - mówi Zofia Matyskowa - "coraz wię-

▲ Monika Chalekova (od lewej) i Jeanetta Padiškova stawiają na język polski.

▼ Zofia Matyskowa: "Coraz więcej Czechów studiuje na naszej katedrze"

cej przyjmujemy studentów często nie mających powiązań ani z Polską, ani z polską mniejszością narodową". Tadeusz Siwek potwierdza, że jest to wyraźna zmiana w stosunku do pochodzenia studentów na byłej Wyższej Szkole Pedagogicznej, kształcącej przede wszystkim zołżiaków. Temat założeń katedry studentów wywołuje odcień gorzcy "To normalnie, że studenci, mający szansę, wybierają studia w Polsce" - twierdzi Zofia Matyskowa. "Na naszej katedrze nigdy nie będzie setek studentów" - dodaje Tadeusz Siwek.

Pomimo nie zawsze pożytecznych przepisów, mających na względzie liczebniejszej kierunku studiów, Katedra Polonistyki i Folklorystyki działa i rozwija się. Wszyscy zgadzają się w tym, że jest to najważniejsze.

MARTYNA RADŁOWSKA-OBRSNIK
Zdjęcia autorki

▲ W stołówce uniwersyteckiej studenci jedzą z popołu z kadrą pedagogiczną.

PRZYSTAWKA CZWARTKOWA

W wielkim świecie wielkie nagrody. Nobla w Sztokholmie (Nisława Szymborska), Jodłowskiego w Brzeżu (Renata Pułzichacz), Kulewicza w Warszawie (Wilhelm Przeczek). W teatrze zaś jubel 45-lecie Sceny Polskiej TC, a na Olze Festiwal Teatralny NA GRANICY, więc bieg po "Złamany Szlaban". Ja tymczasem wracam na Żwirkwowski. Te nasze sprawy także - myślę sobie - odległe na pozór i jakby nieaktualne, a przecież stanowiące zognakowanie nastrojów w naszym społeczeństwie.

Ot, zdaję się po prostu pieresztyrzyć międzynarodowym konkursu poetyckiego o SKRZYDŁO IKARA, stąd organizator Górnolęski Towarzystwo Literackie, zapowiada pod koniec pierwszej dekady listopada konferencje ze spotkaniem w Ostawie oraz w Cierlicku. Dopryzwa więc myśli z uczoną onagdią w polnie literackim SLA w owoicznych dla owej organizacji latach niedźmiernych, potem wszak nie podejmowana z powodu zabójczego antyokolodarnościowego klimatu na nadolziamskim pograniczu. Żyję nieśmiało nadzieję, że czytelnik zołżiakanki zechce tym razem zainteresować się tym, co poezja dzisiaj sądzi o ludzkiej przetrze nieopólna 65 lat.

W piątek ganiem po Czeskim Czeszyne za psimem literackim "Tvar" z 17 K. lecz darownie Okazuje się, iż podobnych zainteresowań, jak literatura, w demokratycznej społeczności się nie nosi, dlatego gazeciarze wolą nie ryzykować i

nie zamawiają. Zakłęty krag kultury. Był taka w mojej młodości, co to kiedy posyłał słowa "kultura", sągał po przostki! Dziś obyczaje się liberalizują. Szukałem owego "Tvaru" dla brodnionych stronic, lądach do złotej na w brozurkę-dodatek. Zamieszczam tam wiersze Wilhelma Przeczka w przekładzie Jindřicha Zogoty (cykl "Płisł podziemiolenec"). Idzie o jeszcze jeden sposób przyozaki kultury, jak tu wespierać nie najlepsze możliwości publikacyjne w Pań-

Aktualia

stwie Ba, lecz dla stonk z gazetami to już całkiem obojętne, korona się kczył Trzeba zaobnować - mów mi taki, przy mojej z koleji emerytura. Jeszcze jedno: Dał - ale piama zbonowane też nie przychodzi, taka np. opowiesz "Alternativa Nova". Trzeba by poyechał do Opawy na pewnej ślicznej ulicy znajduje tam się zgrabna i życziwa księgarnia sielskiaków... Będzie okazja dnia 22 października, w związku z promocją czeskiego zbioru Lucyny Waszek "Ctyh obdobi lasky" (przekł. Libor Maršnak) w uniwersyteckiej "Čajovně Bludny kámen". Nie, to już było! Na półce obok swój odbornik radiowy, w nim zaś trzaski i halasy, potem śala w ogóle schodzi na elektromagnetycznym bezdroża. To "Wielawy" radiowej śala, więc III, kulturowy program Czeskiego Radia. Tutaj więc też jej dopadli, naszej kultury biednej. Z każdej strony radiowej śalki wypycha ją się w jakowej

chruści i skrzeki, jak na wojskowym poligonie. To stacja Praga atakuje ostatnią wyspęk kulturalną normalności na wietrawych falach, stosuje taktykę rzeczy dokonanych. Także u nas, na republikowym wschodzie-rozdrożu, gdzie już kurawia pociąg międzypaństwowe.

Wspomniemy dlatego, że od ubiegłego listopada pojawia się w śliczki Katowicach, nakładem wspomnianego Górnolęskiego Towarzystwa Literackiego, miesięcznik społeczno-kulturalny ŚLĄSK. Naczelny jego, poeta Tadeusz Klonka (ten sam z dawnych Szewczyka "Pogodów") prowadził na jubileusz teatralny komplety piama. Śwał stronkowie posiada w nim także Zolzie, prowadzoną przez Kazimierza Kaszpera, obecnie przez Jacka Sikora.

Wracając do do pani Wisławy nagrodzono Połskę (znowu la poezjal) również po to, by w nobliwych kragach polskich wnet wzrosło... zdradę Piśze zatem bezbronna istota wiersze na sposób własny i wolpny użytek, potem wszak okazuje się, że jest wyobcowana "z bliskiego nam wszystkim świata idei...". Że w ogóle "drażni, niepokoi, prowadzi w jakiejś nieznanej miejscy, ale nie pomaga, nie łok bólu (raczej go rozdrapiej)" - to w "Naszej Polsce". Stąd wychodzi na to, iż Zbigniew Herbert Nobla już nie dojdzie. Zatem kociąca... Pozostaje duch w narodzie (za Olza też go znamy): naród jesteśmy noblistów i... krasnali.

WŁADYSŁAW SIKORA

Pamiętajmy o tych miejscach...

W swojej wędrowce po miejscach pamięci II wojny światowej dobrałem już do ostatnich Jabłonkows, a to w Mostach koło Jabłonkows.

Ponieważ zbliża się rocznica tragicznych wydarzeń, które miały miejsce w tej wiosce 26 października 1943 roku, pozwalam sobie postać fotografie tych właśnie pomników.

Na pierwszym zdjęciu jest pomnik w centrum Mostów koło Jabłonkows, upamiętniający publiczną egzekucję dziesięciu więźniów - Polaków i Żydów, przywiezionych z więzienia w Mysłowicach. Na płycie pomnika jest dziesięć nazwisk ohar. Jedną z nich był MUDr Bolesław Wiechula z Jabłonkows.

Na drugim zdjęciu widać pomnik - krzyż, który stoi przed budynkiem byłej polskiej szkoły. Na pomniku można odczytać 22 nazwiska obywateli wioski, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych i 10 nazwisk z wyżej opisanego pomnika. Jest również na pomniku wycięty napis: "Oharom obozów koncentracyjnych - Obłetm koncentracyjnych łaboru - na wieczną pamięć! w wieczną pamięć! w wieczną pamięć!"

oraz napis: "Za naszą wolność i waszą"

Pamiętajmy o tych miejscach w czasie Święta Zmarłych, pokłómy pod pomnikami kwiaty i zapalmy na grobach znicze. Uczcijmy pamięć tych, którzy odeszli od nas w tragicznej zawierusze wojennej...

ANNA TOMANEK
Zdjęcia: autorka

● kronika rodzinna

Nasza miś Dragomira Chryztyła... sp. WIKTOROWA JĘDRZEJCZYKOWA

Dziś, 24. 10. 1996 miało 20 rocznicę zgonu naszego Kochanego... sp. RUDOLFA NIEMCA

Miejsce pięć lat, co odezwała się w pełni zaślony... sp. STEFANIA KONDOŁKOWA

MIENIWIŃ OBCHODZĄ: 24. 10. - ANTONI, BOLECZEST, FLIP, MORTENSJA, MARCIN, RAFAELA, RAFAL, SALOMON, NINA, KVETOSLAVA...

● teatr SCENA CZESKA - ORLOWA... ● kina ORLOWA - Wszelkieklat...

● programy MOK MDK KARWIMA - wstąpiła sobota 25. 10. o godz. 19.00 "Ofiara w pustce"...

Dnia 24. 10. miało trzecie rocznica śmierci naszego Kochanego i Naszemu... sp. JÓZEFA LUKOZA

Z głębokim bólem oznajmiamy wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym, że dnia 21. 10. 1996 o godzinie 8.00 lat nasz Kochany Marcin Teodor...

Dnia 21. 10. 1996 w wieku 79 lat zmarł nasz Kochany sp. WILHELM SEMBOL

Uroczystości żałobne odbędą się w wtorek 29. 10. 1996 o godz. 15.00 w kościele rzymskokatolickim w Karwinie-Fryszacie...

● co, gdzie, kiedy BOSTY I. JASŁONKOWA - Kompania historyczna zaprasza na koncert...

● sprzedaz SPRAWDZ - 100 kg ziemniaków, 1 owca starsza, 2 skory owce...

● TV Local Stowowa 29 kanał Program TV ● 25. - 31. 10. 1996, godz. 17 - 18

"Cudowny chleb" w sprzedaży Naszemu Towarzystwu Nauczycielskiemu...

IDEJE INTEGRACYJNE EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ W bibliotece o historii

W środę 30 bm o godz. 17.00 Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie zaprasza na kolejne spotkanie...

GŁOS LUDU ● Główna Polska w Republice Czeskiej ● W wydawnictwie "Olas" w Karwinie, Cze. Czeskiej...

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 24 PAŹDZIERNIKA

NOVA: 6.00 Światło z Nowej, 6.30 "Ami... (komedia czeska), 6.55 "Być czy nie być" (komedia USA), 7.20 "M... (serial), 7.45 "W... (serial), 8.10 "W... (serial), 8.35 "W... (serial), 8.55 "W... (serial), 9.15 "W... (serial), 9.40 "W... (serial), 10.00 "W... (serial), 10.30 "W... (serial), 11.00 "W... (serial), 11.30 "W... (serial), 12.00 "W... (serial), 12.30 "W... (serial), 13.00 "W... (serial), 13.30 "W... (serial), 14.00 "W... (serial), 14.30 "W... (serial), 15.00 "W... (serial), 15.30 "W... (serial), 16.00 "W... (serial), 16.30 "W... (serial), 17.00 "W... (serial), 17.30 "W... (serial), 18.00 "W... (serial), 18.30 "W... (serial), 19.00 "W... (serial), 19.30 "W... (serial), 20.00 "W... (serial), 20.30 "W... (serial), 21.00 "W... (serial), 21.30 "W... (serial), 22.00 "W... (serial), 22.30 "W... (serial), 23.00 "W... (serial), 23.30 "W... (serial)

PIĄTEK 25 PAŹDZIERNIKA

NOVA: 6.00 Światło z Nowej, 6.30 "C... (serial), 6.55 "W... (serial), 7.20 "W... (serial), 7.45 "W... (serial), 8.10 "W... (serial), 8.35 "W... (serial), 8.55 "W... (serial), 9.15 "W... (serial), 9.40 "W... (serial), 10.00 "W... (serial), 10.30 "W... (serial), 11.00 "W... (serial), 11.30 "W... (serial), 12.00 "W... (serial), 12.30 "W... (serial), 13.00 "W... (serial), 13.30 "W... (serial), 14.00 "W... (serial), 14.30 "W... (serial), 15.00 "W... (serial), 15.30 "W... (serial), 16.00 "W... (serial), 16.30 "W... (serial), 17.00 "W... (serial), 17.30 "W... (serial), 18.00 "W... (serial), 18.30 "W... (serial), 19.00 "W... (serial), 19.30 "W... (serial), 20.00 "W... (serial), 20.30 "W... (serial), 21.00 "W... (serial), 21.30 "W... (serial), 22.00 "W... (serial), 22.30 "W... (serial), 23.00 "W... (serial), 23.30 "W... (serial)

● POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 24 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I: 6.00 Kawa czy herbata?, 6.30 "W... (serial), 6.55 "W... (serial), 7.20 "W... (serial), 7.45 "W... (serial), 8.10 "W... (serial), 8.35 "W... (serial), 8.55 "W... (serial), 9.15 "W... (serial), 9.40 "W... (serial), 10.00 "W... (serial), 10.30 "W... (serial), 11.00 "W... (serial), 11.30 "W... (serial), 12.00 "W... (serial), 12.30 "W... (serial), 13.00 "W... (serial), 13.30 "W... (serial), 14.00 "W... (serial), 14.30 "W... (serial), 15.00 "W... (serial), 15.30 "W... (serial), 16.00 "W... (serial), 16.30 "W... (serial), 17.00 "W... (serial), 17.30 "W... (serial), 18.00 "W... (serial), 18.30 "W... (serial), 19.00 "W... (serial), 19.30 "W... (serial), 20.00 "W... (serial), 20.30 "W... (serial), 21.00 "W... (serial), 21.30 "W... (serial), 22.00 "W... (serial), 22.30 "W... (serial), 23.00 "W... (serial), 23.30 "W... (serial)

PIĄTEK 25 PAŹDZIERNIKA

PROGRAM I: 6.00 Kawa czy herbata?, 6.30 "W... (serial), 6.55 "W... (serial), 7.20 "W... (serial), 7.45 "W... (serial), 8.10 "W... (serial), 8.35 "W... (serial), 8.55 "W... (serial), 9.15 "W... (serial), 9.40 "W... (serial), 10.00 "W... (serial), 10.30 "W... (serial), 11.00 "W... (serial), 11.30 "W... (serial), 12.00 "W... (serial), 12.30 "W... (serial), 13.00 "W... (serial), 13.30 "W... (serial), 14.00 "W... (serial), 14.30 "W... (serial), 15.00 "W... (serial), 15.30 "W... (serial), 16.00 "W... (serial), 16.30 "W... (serial), 17.00 "W... (serial), 17.30 "W... (serial), 18.00 "W... (serial), 18.30 "W... (serial), 19.00 "W... (serial), 19.30 "W... (serial), 20.00 "W... (serial), 20.30 "W... (serial), 21.00 "W... (serial), 21.30 "W... (serial), 22.00 "W... (serial), 22.30 "W... (serial), 23.00 "W... (serial), 23.30 "W... (serial)

